

Monitoring losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego

Raport z badań

2023

Spis treści

Cele badania	2
Metodologia badania	4
Analiza danych	5
Uczestnicy badania.....	5
Aktywność na rynku pracy	9
Podjęmowane kształcenie	19
Dodatkowa aktywność studencka	20
Oczekiwania wobec UZ.....	22
Oczekiwania wobec programów studiów	23
Wnioski.....	24

Wprowadzenie

Monitorowanie losów absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego jest projektem realizowanym każdego roku, począwszy od 2012. Jednostką odpowiedzialną za koordynację tego projektu jest Biuro Karier. Idea realizacji takiego zadania pojawiła się wraz z wymogami proceduralnymi, ale w kolejnych latach systematyczne zdobywanie informacji zwrotnych od absolwentów okazało się być instrumentem pomocnym w projektowaniu oferty dydaktycznej, czy kreowaniu powiązań pomiędzy Uczelnią a lokalnym rynkiem pracy. Jest to projekt, który dostarcza informacji, które mogą okazać się przydatne także kandydatom na studia, studentom i absolwentom – przede wszystkim opinii na temat funkcjonowania uczelni i roli studiów w przebiegu kariery zawodowej absolwentów.

Wyniki kolejnej edycji badania absolwentów, tym razem tych z 2021 roku, stanowią podstawę empiryczną niniejszego raportu. Raport ten jest publikowany na stronie internetowej Biura Karier Uczelni w sposób ogólnodostępny. Jest on także prezentowany Dziekanom poszczególnych Wydziałów celem wyciągnięcia wniosków, które mogą wpłynąć na doskonalenie jakości kształcenia w konkretnych obszarach. Wybrane elementy raportu mogą być także wykorzystywane w działaniach promocyjnych realizowanych przez Uniwersytet Zielonogórski.

Cele badania

Nadrzędnym celem projektu jest odtworzenie ścieżki zawodowej absolwentów Uniwersytetu z uwzględnieniem tych ich cech, które mogą różnicować przebieg kariery zawodowej. Ważnym celem badania jest także sformułowanie szeregu rekomendacji sprzyjających podejmowaniu działań w celu efektywniejszego dostosowywania działań uczelni, w tym szczególnie programów kształcenia do rzeczywistych potrzeb rynku pracy.

Monitorowanie losów absolwentów służy odtworzeniu ścieżek aktywności zawodowej absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ścieżki te są rozpatrywane w kontekście uzyskanego wykształcenia i kwalifikacji oraz opinii o różnych wymiarach funkcjonowania uczelni - mają bowiem służyć doskonaleniu procesu dydaktycznego i działań podejmowanych przez uczelnię związanych z wejściem absolwentów na rynek pracy. Uwzględnienie obiektywnych i subiektywnych wskaźników stwarza możliwość

wielostronnej oceny procesu dydaktycznego, którego efektem ma być adekwatna do wykształcenia i kompetencji pozycja zawodowa.

Badanie pozwala także zdobyć informacje dotyczące planów i doświadczeń dalszego kształcenia absolwentów, mogą wskazywać na konieczność dostosowania kompetencji zawodowych do rynku pracy.

Podobnie jak w poprzednich edycjach badania, sformułowane cele przybierają postać następujących pytań badawczych:

- **Jaka jest sytuacja zawodowa absolwentów po ukończeniu studiów?**
 - czy obecnie pracują, uczą się dalej?
 - w jakim stopniu wykonywany zawód jest związany z kierunkiem ukończonych studiów?
 - w jaki sposób znaleźli obecną pracę?

- **Jaki wykonują zawód, na jakim pracują stanowisku?**
 - na jakim stanowisku pracują?
 - jaka jest forma obecnego zatrudnienia?
 - jakie uzyskują dochody?

- **Czy i jakie formy kształcenia absolwenci podejmowali po ukończeniu studiów?**
 - jak często absolwenci decydują się na kontynuowanie nauki (studia, studia podyplomowe, kursy, szkolenia, itp.)?
 - w jakim stopniu dokończanie jest związane z ukończonym kierunkiem studiów?

- **Jak absolwenci oceniają ukończone studia?**
 - jak oceniają uzyskaną wiedzę i kompetencje w kontekście poszukiwania pracy?
 - jak oceniają uzyskaną wiedzę i kompetencje w kontekście obecnie wykonywanej pracy?

- **Jakie są opinie absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego o uczelni i ukończonym kierunku studiów?**

Metodologia badania

Bazowe założenia badania pozostają niezmienione od pierwszej edycji – absolwentów z 2012 roku. Badanie od pierwszej edycji było realizowane wśród absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego z jednego rocznika, z dwoma wyjątkami, kiedy to badanie obejmowało swoim zasięgiem dwa roczniki. Taki zabieg miał służyć możliwości zestawienia przez zainteresowane osoby i podmioty wyników badania z wynikami projektu ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów). Tegoroczna edycja projektu obejmuje swoim zasięgiem absolwentów z rocznika 2021.

Monitoring losów absolwentów to badanie realizowane z wykorzystaniem elektronicznego formularza ankiety, do którego odsyłacz (link) jest dystrybuowany na dostępne adresy email absolwentów poprzez uczelniany system elektroniczny. Zaproszenie do udziału w badaniu i podzielenie się swoimi opiniami zostało wysłane łącznie do 2001 absolwentów.

Wykorzystanie narzędzi elektronicznych z jednej strony sprzyja elastyczności uczestnictwa w badaniu, zapewnia łatwość i szybkość przesyłania ankiet oraz minimalizację kosztów, z drugiej zaś strony przekłada się na obniżoną skuteczność badania i relatywnie mały odsetek zwrotów wypełnionych ankiet. Przez ostatnie lata pomimo monitorowania absolwentów (kilkakrotnie w trakcie założonego czasu) poziom realizacji nie przekracza 10%, ankietę w tej edycji wypełniło 196 osób (9,7% populacji)¹. Badanie tym samym nie ma reprezentatywnego charakteru, ale ustalenia zawarte w niniejszym raporcie powinny być traktowane jako sygnały warte ewentualnego zestawienia z innymi danymi, gromadzonymi zarówno przez Uczelnię, jak i podmioty zewnętrzne.

Procedura realizacji części empirycznej badania, jak i analiza wyników spełniają wymogi ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, uwzględniającej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)².

¹ Dla porównania: w pierwszej edycji badania (absolwenci 2012) uzyskano 17% kompletnych zwrotów, absolwenci z 2014 r. wypełnili ankiety w 4,1%, z roku 2015 wypełnili ankiety w 6,5%, w badaniu absolwentów z roczników 2016 i 2017 kompletnie wypełnionych ankiet uzyskano 7,4%, w badaniu z 2020 było to 7,3%, a z 2021 r. – 9,0%.

² Dz.U. 2018 poz. 1000

Analiza danych

Analiza danych zawartych w ankiecie miała charakter głównie ilościowy.

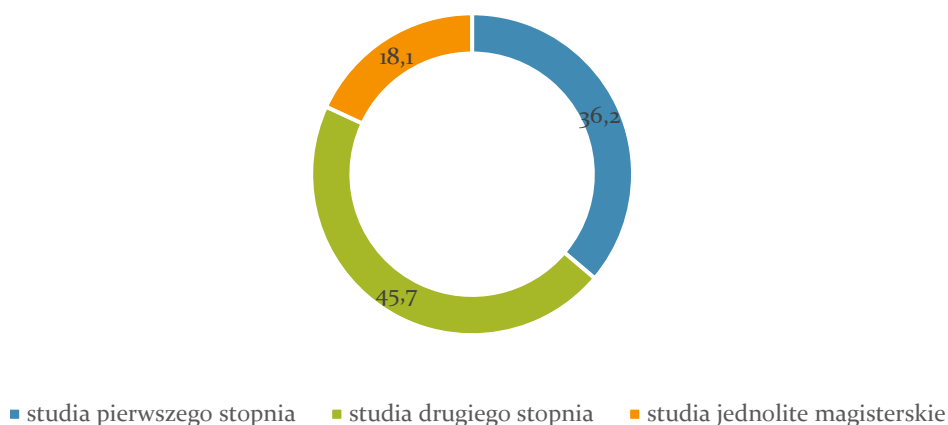
Uwzględnione w poszczególnych zestawieniach dane poddane zostały interpretacji ukazującej najbardziej widoczne powiązania między cechami. Stąd w wielu obszarach w opisach wyników nie są uwzględniane informacje o absolwentach wszystkich wydziałów.

Uczestnicy badania

Charakterystykę cech badanych oparto przede wszystkim na wskazaniu trybu i rodzaju studiów, ukończonym wydziale oraz kierunku studiów. To są te zmienne, które w bezpośredni sposób mogą różnicować opinie o przebiegu studiów i przebieg ścieżek zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego. W tej edycji badania udział wzięli absolwenci rocznika 2021.

Na pytania ankiety odpowiedzieli przede wszystkim absolwenci studiów stacjonarnych (70,2%). Mając na uwadze rodzaj studiów – w badaniu udział wzięli głównie absolwenci studiów drugiego stopnia (45,7%). Absolwentów studiów pierwszego stopnia było 36,2%. Absolwenci jednolitych studiów magisterskich stanowili 18,1% ogółu badanych osób.

Tryb studiów

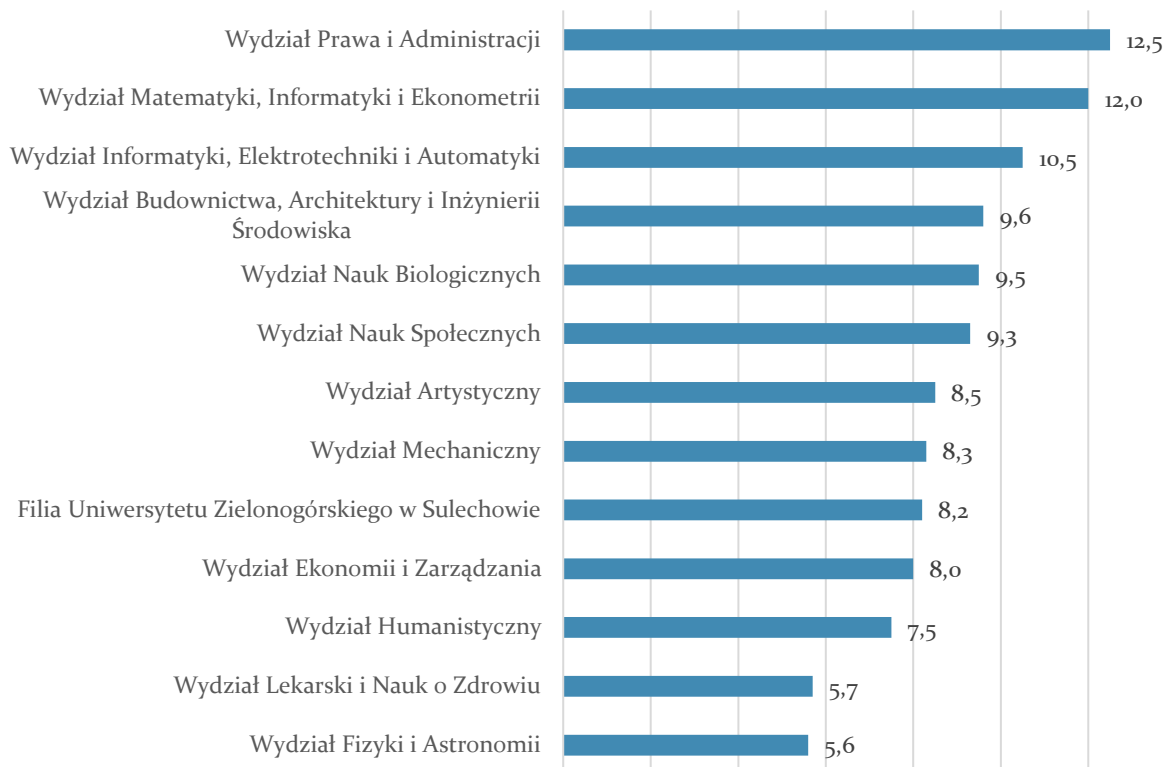
Wykres 1. Rodzaj ukończonych studiów (%)

Odsetek badanych w liczbie absolwentów danego wydziału informuje o najliczniejszym udziale w projekcie absolwentów wydziału Prawa i Administracji (12,5%), Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii (12,0%) oraz Wydziału Informatyki, Automatyki i Ekonometrii (10,5%). Najmniej licznie w badaniu udział wzięli absolwenci Wydziału Fizyki i Astronomii (5,6%) oraz Wydziału

Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu (5,7%). Ze względu na to, że odsetek badanych absolwentów w przekroju wydziałowym ma relatywnie niską wartość dalsze wyniki badania będą prezentowane ogólnie.

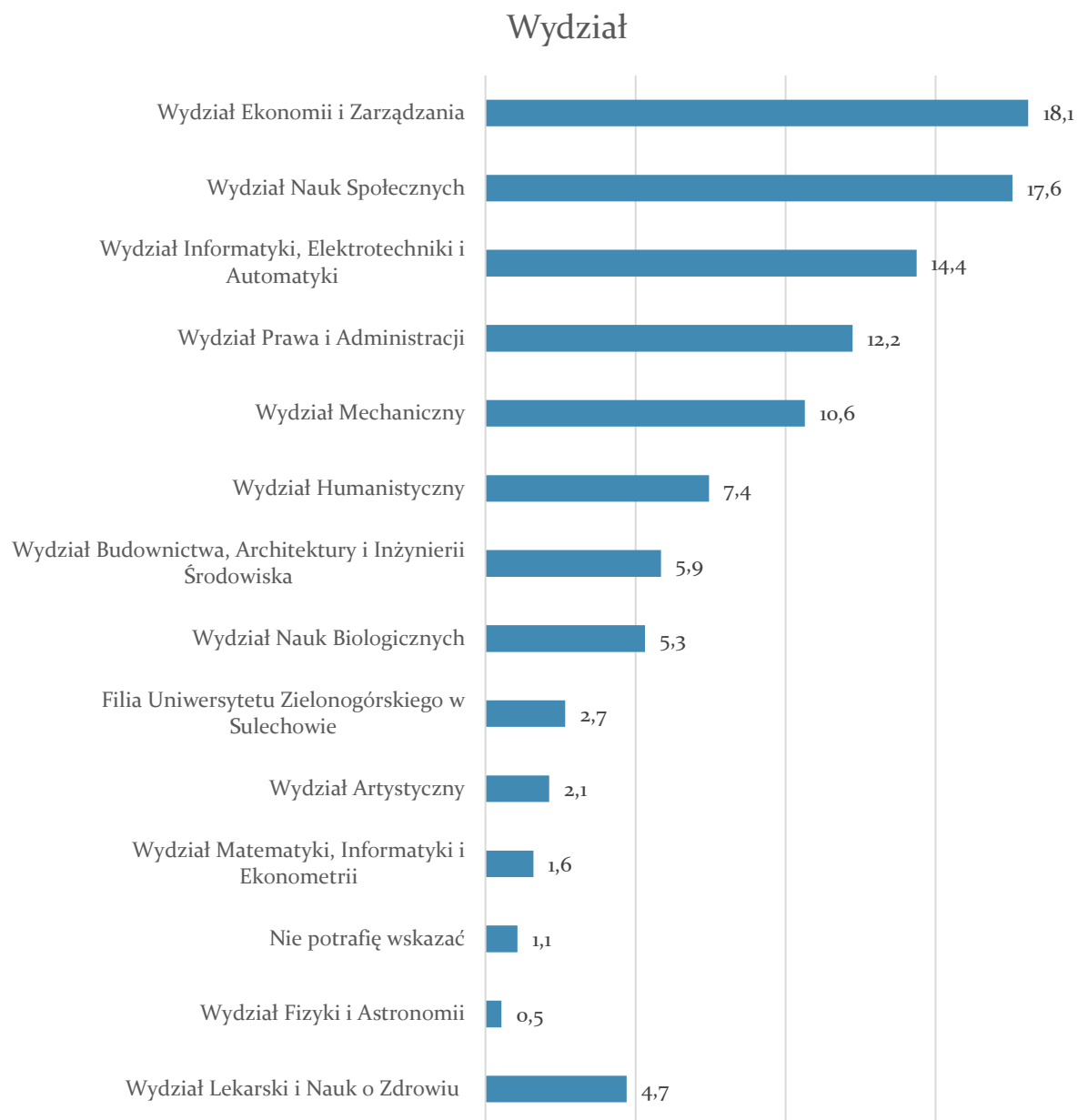
Szczegółowy rozkład udziału badanych w ogóle absolwentów wydziałów został zilustrowany na wykresie.

Odsetek badanych w liczbie absolwentów wydziałów

Wykres 2. Udział liczby badanych w liczbie absolwentów danego Wydziału (%)

Mając na uwadze liczebność badanych najliczniejszą grupę stanowią absolwenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania (18,1%), Wydziału Nauk Społecznych (17,6%), Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki (14,4%) i Wydziału Prawa i Administracji (12,2%). Najmniejszy odsetek absolwentów, którzy podzielili się z nami swoją opinią na temat Uniwersytetu Zielonogórskiego i swoich losów zawodowych, to absolwenci Wydziału Fizyki i Astronomii (0,5%), Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii (1,6%) i Wydziału Artystycznego (2,1%).

Wykres 3. Ukończony wydział (%)

Tabela 1. Ukończony kierunek studiów (%)

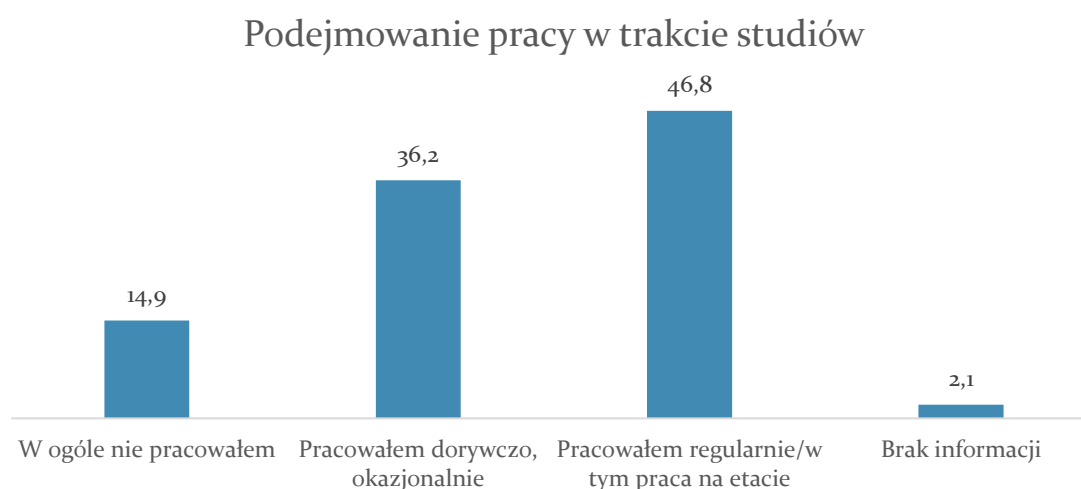
Kierunek studiów	%	Kierunek studiów	%
Administracja	3,7	Inżynieria danych	,5
Architektura	1,6	Inżynieria Środowiska	1,0
Architektura Wnętrz	,5	Jazz i muzyka estradowa	,5
Automatyka i Robotyka	1,6	Literatura popularna i kreacje światów gier	,5
Bezpieczeństwo i higiena pracy	2,6	Logistyka	10,0
Bezpieczeństwo narodowe	2,1	Mechanika i budowa maszyn	3,2
Biologia	1,6	Pedagogika	6,9
Biotechnologia	2,1	Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka	,5
Biznes elektroniczny	,5	Pedagogika specjalna	,5
Budownictwo	3,2	Politologia	1,0
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	1,0	Praca socjalna	1,0
Ekonomia	3,2	Prawo	8,5
Elektrotechnika	2,1	Psychologia	7,4
Energetyka	1,1	Resocjalizacja	,5
Filologia angielska	2,1	Socjologia	,5
Filologia rosyjska	1,0	Sztuki wizualne	1,1
Filozofia	1,0	Turystyka i rekreacja	1,1
Fizyka	,5	Wychowanie fizyczne	1,6
Historia	1,6	Zarządzanie	3,7
Informatyka	9,5	Zarządzanie i inżynieria produkcji	3,7
Informatyka i Ekonometria	1,5	Żywność człowieka i dietoterapia	,5
Inżynieria biomedyczna	1,1		

Aktywność na rynku pracy

W prezentowanych analizach kwestią kluczową jest aktywność zawodowa absolwentów. Pokazuje ona usytuowanie po ukończeniu studiów na rynku pracy i weryfikuje przygotowanie do niej w trakcie studiów. Zdobyte kompetencje i umiejętności zderzają się z oczekiwaniami pracodawców. Analiza tej relacji pozwala sformułować odpowiedź na pytanie na ile Uniwersytet kształcą przyszłych pracowników uwzględnia potrzeby rynku pracy. O tej relacji informuje wiele wskaźników, które zostały zawarte w niniejszym projekcie.

Analizie poddane zostaną różne aspekty pracy (aktualna sytuacja zawodowa, forma zatrudnienia, zajmowane stanowisko, powiązanie wykonywanej pracy z kierunkiem studiów, zadowolenie z różnych wymiarów pracy, wynagrodzenie, czas poszukiwania pracy, korzystanie z różnych kanałów i ich skuteczność. Analizy rozpoczniemy od pracy wykonywanej w czasie studiów.

Ponad 46% absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego w czasie studiów podejmowało regularne prace w tym także na etacie. Według deklaracji 14,9% absolwentów w ogóle nie pracowało, pozostali podejmowali prace dorywcze i okazjonalne. W perspektywie dynamicznej dane te pozwalają uchwycić pewną tendencję łączenia aktywności zawodowej z aktywnością edukacyjną.

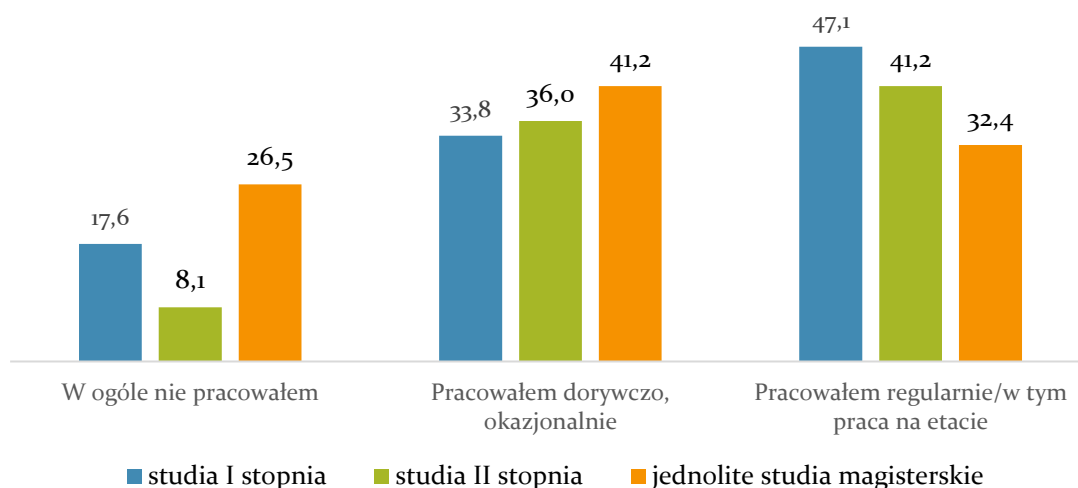
Wykres 4. Aktywność zawodowa w trakcie studiów (%).

Przyjmując węższą definicję aktywności zawodowej studentów i kwalifikując do niej absolwentów deklarujących tylko prace regularne w czasie studiów, to najbardziej aktywni zawodowo byli studenci studiów II stopnia (52,3%), następnie I stopnia (47,1%) i jednolitych magisterskich (32,4%).

Uzyskane od studentów deklaracje w badaniu ankietowym odbiegają od ogólnopolskiego badania ELA w którym wykazano, że w roczniku absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego 2021 aktywnych zawodowo w trakcie studiów było 19% studentów studiów I stopnia, 16% absolwentów studiów II stopnia i 17% absolwentów jednolitych studiów magisterskich.

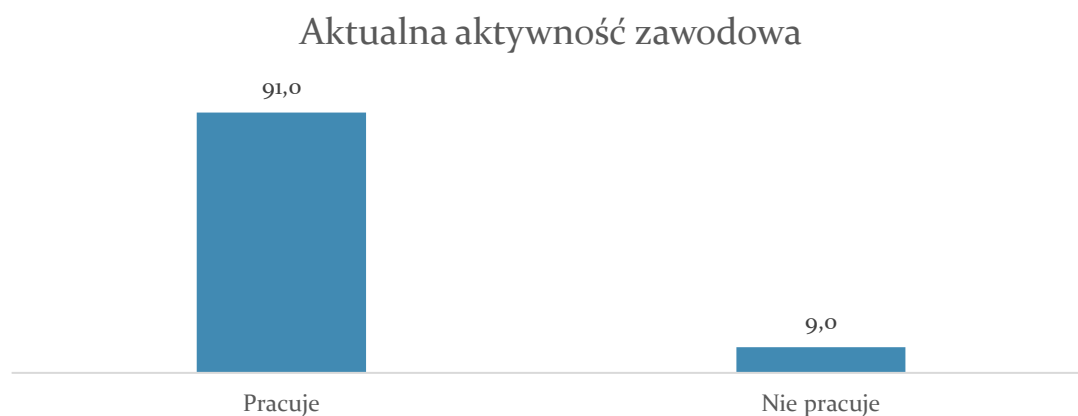
Jednocześnie w trakcie studiów aktywności zawodowej nie podejmowało: 49% absolwentów studiów I stopnia, 27% absolwentów studiów II stopnia, 54% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Różnice wynikają z faktu, że dane ELA opierając się na bazie ZUS informują o tych pracach studentów, które wiązały się z podpisaniem formalnych umów z pracodawcami na etacie lub jego części, nie uwzględniają bardzo popularnych wśród studentów umów zlecenia lub o dzieło do 26 roku życia³. Inna metodologia gromadzenia danych przekłada się na inne wyniki. W obydwu przypadkach można wskazać stabilność wyników w perspektywie dynamicznej. Można więc uznać, że rzeczywista aktywność zawodowa studentów bliższa jest danym uzyskanym w badaniu surveyowym i jest konsekwencją stosowania bardziej liberalnej definicji wykonywania pracy regularnej.

³ W zbiorach ZUS, które są podstawą analiz dotyczących pracy i zatrudnienia nie są rejestrowane umowy o dzieło oraz umowy zlecenia podpisywane ze studentami do 26. roku życia (z wyjątkiem umów o dzieło i umów zleceń zawieranych z pracodawcą zatrudniającym daną osobę na umowę o pracę), umowy 5 podpisywane za granicą oraz praca bez formalnej umowy. Osoby ubezpieczone w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) również mogą być nieobecne w rejestrach ZUS. Rozróżnienie tych przypadków na podstawie dostępnych danych jest niemożliwe.

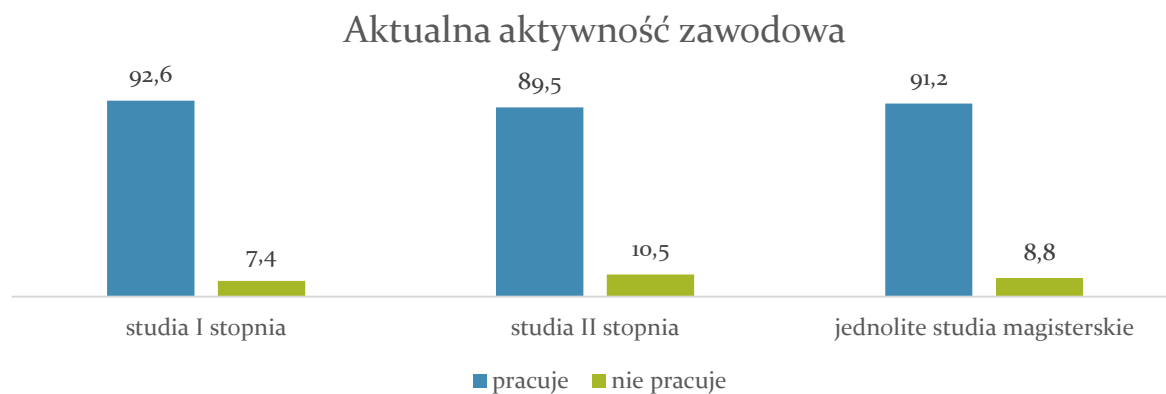
Wykres 5. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a typ studiów (%).

W trakcie realizacji badania (lipiec-sierpień 2023) 91% absolwentów z rocznika 2021 było aktywnych zawodowo, a 9% pozostawało poza rynkiem pracy. Dane te także pozostają na stabilnym poziomie w kolejnych edycjach badania.

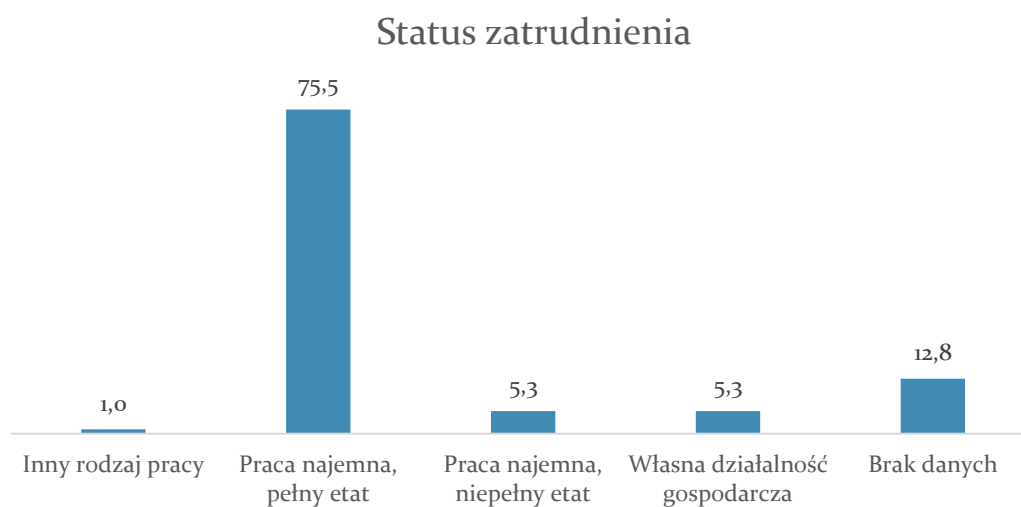
Wykres 6. Aktualna aktywność zawodowa (%).

Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowujemy wśród absolwentów studiów I stopnia (92,6%), następnie jednolitych studiów magisterskich (89,5%) i studiów II stopnia (91,2%).

Wykres 7. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów poszczególnych form studiów (%)

Status zatrudnienia absolwentów nie zmienia się od początku realizacji badania, praca najemna na etacie jest dominującą formą zatrudnienia dla 75,5% badanych. Jeśli uzupełnić podany wynik pracą najemną na niepełnym etacie (5,3%) to ponad 80% absolwentów z rocznika 2021 wiąże się z pracodawcami taką formą zatrudnienia. Odsetek absolwentów prowadzących własną działalność gospodarczą wynosi 5,3% i jest niższy niż wskazania z lat ubiegłych.

Wykres 8. Status zatrudnienia (%).

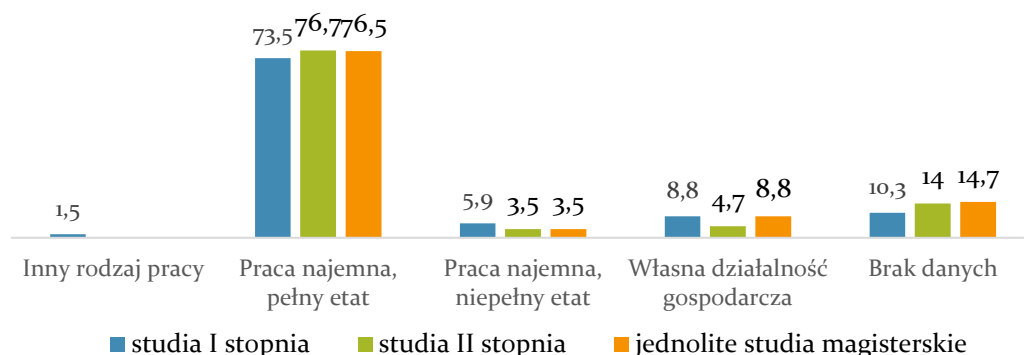
Typ studiów nie ma wpływu na formę zatrudnienia, bez względu na to czy absolwenci kończyli studia I czy II stopnia lub jednolite magisterskie w tej fazie ich biografii zawodowej dominuje praca najemna na pełny etat, podobny jest także odsetek wykonujących pracę najemną na niepełny etat i prowadzących własną działalność gospodarczą.

Według raportu ELA w pierwszym miesiącu po uzyskaniu dyplomu przez absolwentów UZ rocznika 2021 pracę etatową podejmowało: 59,3% absolwentów studiów I stopnia, 81,9% absolwentów

studiów II stopnia i 49,4% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Działalność gospodarczą prowadziło natomiast 4,3% absolwentów studiów I stopnia, 3,8% absolwentów studiów II stopnia i 4,0% absolwentów jednolitych studiów magisterskich.

Niższe wskazania prezentowane w raporcie ELA, podobnie jak wcześniej wynikają z nieco innego podejścia i analizy zatrudnienia na podstawie danych ZUS tylko w pierwszym miesiącu po uzyskaniu dyplomu. Jest to czas, w którym wielu absolwentów „funduje sobie” ostatnie wakacje i po nich dopiero rozpoczyna pracę.

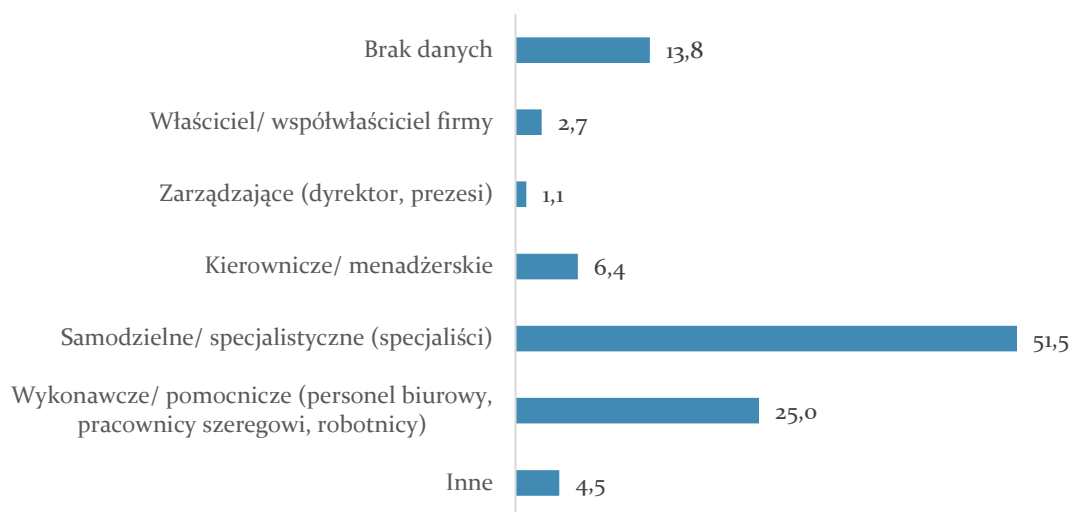
Status zatrudnienia

Wykres 9. Status zatrudnienia a typ studiów (%).

Badani absolwenci są na początku swojej kariery zawodowej. Przypomnijmy, że prosimy ich o podzielenie się faktami i opiniami dotyczącymi ich sytuacji zawodowej dwa lata od ukończenia studiów. Z drugiej strony wykształcenie uniwersyteckie daje im kompetencje do zajmowania adekwatnych do wykształcenia pozycji zawodowych. Obecne stanowisko pracy informuje, na ile często udaje się uzyskać zatrudnienie adekwatne do poziomu wykształcenia. Największy odsetek badanych absolwentów zajmuje stanowiska na których realizują się zawodowo jako specjaliści (51,1%), kierownicy/menadżerowie (6,4%), dyrektorzy/prezesi (1,1%) i właściciele/współwłaściciele (2,7%). Personel wykonawczy stanowi 25% badanych absolwentów. Wynika z tego, że rynek pracy najczęściej docenia kompetencje absolwentów UZ i lokuje ich w strukturze zatrudnienia odpowiedniej dla ich umiejętności i kompetencji.

Stanowisko

Wykres 10. Aktualne stanowisko pracy (%).

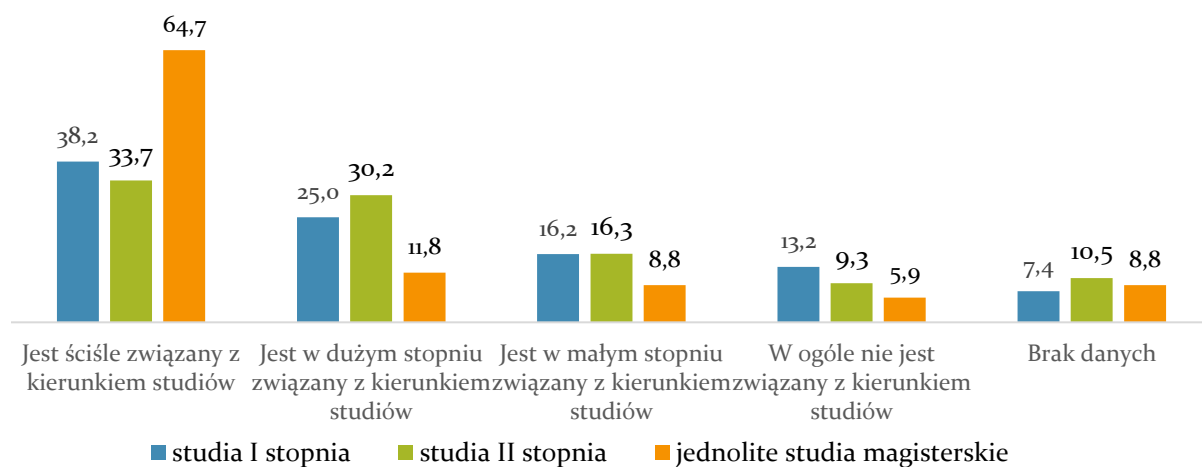
Uczelnie regularnie stają się obiektem ostrej krytyki ze strony pracodawców i absolwentów szkół wyższych, a także samokrytyki ze strony samych środowisk uczelnianych. Główny zarzut, jaki jest formułowany pod adresem polskich uczelni, to zarzut kształcenia dla dyplomu, a nie dla potrzeb rynku pracy. Pokutuje tu fakt, że (jeszcze) studenci popełniają dwa rodzaje błędów. Z jednej strony często chwytają się jakiegokolwiek pracy, często dorywczej, sezonowej, niewymagającej specjalnych kwalifikacji i przez to nisko płatnej, zwłaszcza w okresach zwiększonego bezrobocia. Jednocześnie rzadko myślą o pracy w zawodzie, do którego przygotowują ich studia i przez dłuższy czas w ogóle nie są w stanie odpowiedzieć na pytanie, co chcieliby w życiu robić. Praktyki zawodowe traktują często jak jedynie wymóg formalny i nie stanowią one dla nich punktu wyjścia do nawiązania dobrego kontaktu z instytucją, w której może się znaleźć miejsce pracy dla nich w przyszłości. Stosunkowo niewielki odsetek studentów wie co chce robić po studiach i próbuje łączyć wiedzę jawną (którą dostaje w trakcie studiów) z wiedzą ukrytą (w miejscu pracy lub podczas praktyk). W badaniu miarą dopasowania systemu edukacyjnego do rynku pracy było pytanie dotyczące zgodności wykonywanej tuż po zakończeniu studiów pracy z kierunkiem studiów.

Uzyskane wyniki można określić jako optymistyczne, 41,0% badanych absolwentów wykonuje pracę, które są ściśle powiązane z kierunkiem ich studiów. Kolejne 25,0% charakteryzuje wykonywaną pracę jako związaną w dużym stopniu ze studiowanym kierunkiem a 14,9% w małym stopniu. Co dziesiąty badany absolwent zadeklarował, że jego obecna praca w ogóle nie jest

związana z kierunkiem studiów. W tym przypadku kolejna edycja potwierdza tendencję z badań realizowanych w ubiegłych latach.

Wykres 11. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów (%).

Wykres 12. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów a typ studiów (%).

Biorąc pod uwagę powiązanie wykonywanej pracy z kierunkiem studiów w stopniu dużym lub bardzo dużym, to najczęściej taką zależność obserwujemy w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich (76,5%), następnie studiów II stopnia (63,9%) i I stopnia (63,2%).

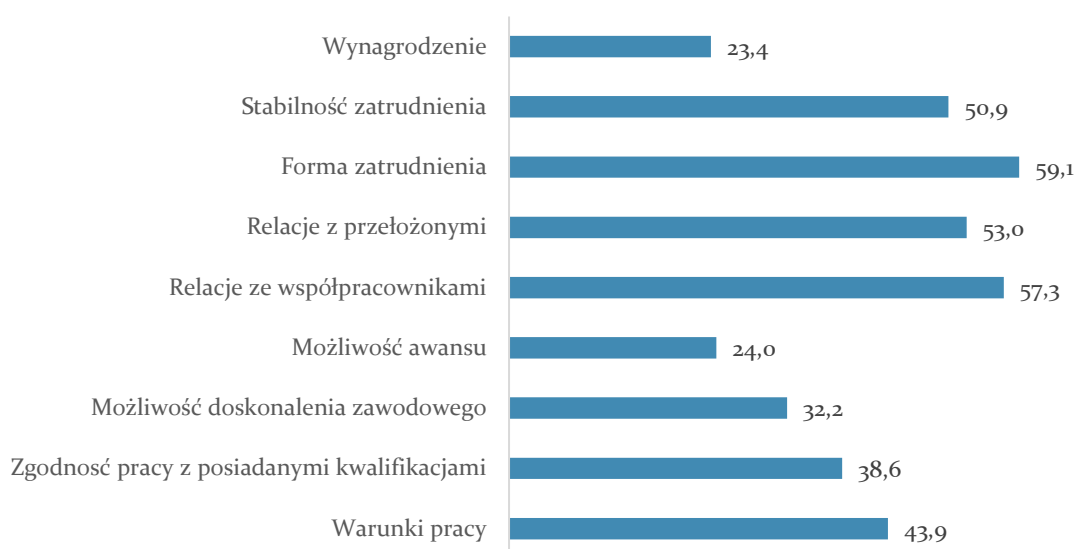
Oceniając zadowolenie absolwentów z różnych wymiarów pracy należy stwierdzić, że na początku swojej drogi zawodowej, mimo wyraźnego zróżnicowania ocen, badani zdecydowanie krytycznie odnoszą się tylko do dwóch aspektów. Pierwszy wiąże się z zarobkami, bardzo dobrze swoje

wynagrodzenia ocenia jedna piąta absolwentów (23,4%). Ustalając poziom wynagrodzenia absolwentów pytamy o przeciętne miesięczne zarobki netto (na rękę) uzyskiwane w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Według ogólnopolskiego raportu ELA absolwenci Uniwersytetu Zielonogórskiego, po studiach I stopnia zarabiają średnio 3986 zł, po studiach II stopnia – 5096 zł a po jednolitych studiach magisterskich 3982 zł.

Tylko nieznacznie więcej pozytywnych ocen uzyskuje możliwość awansu (24,0%). Wydaje się, że jest to problem systemowy, trudno wyobrazić sobie, aby tuż po skończeniu studiów większość absolwentów uzyskiwała bardzo wysokie zarobki, które często wiążą się z awansem a ten z kolei uwarunkowany jest stażem pracy. Taka ocena świadczy też o aspiracjach badanych, którzy oczekują w tych kwestiach od swoich pracodawców możliwości rozwoju i najbardziej istotne wydaje się tworzenie jasnych reguł i otwartych ścieżek awansu zawodowego.

Badani absolwenci najlepiej oceniają formę zatrudnienia (59,1% ocen bardzo dobrych), przypomnijmy, że najbardziej powszechna jest praca najemna na etacie. Jest ona także oceniana jako bardzo stabilna (50,9%). Podobne wysokie oceny uzyskują relacje społeczne zarówno te ze współpracownikami (57,3%), jak i przełożonymi (52,0%). Do kategorii średnio ocenianych aspektów, oscylujących wokół 50% bardzo dobrych ocen zaliczyć należy warunki pracy (43,6%), zgodność pracy z posiadanymi kwalifikacjami (38,6%) i możliwość doskonalenia zawodowego (32,2%).

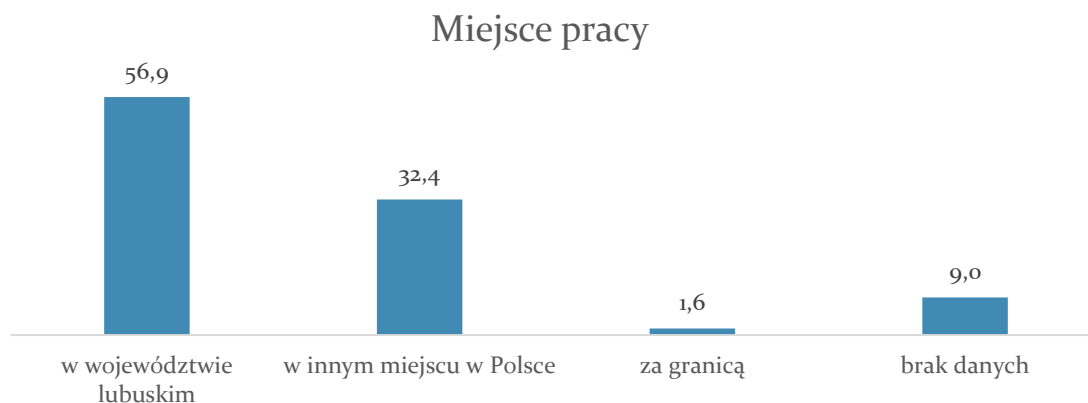
Zadowolenie z pracy

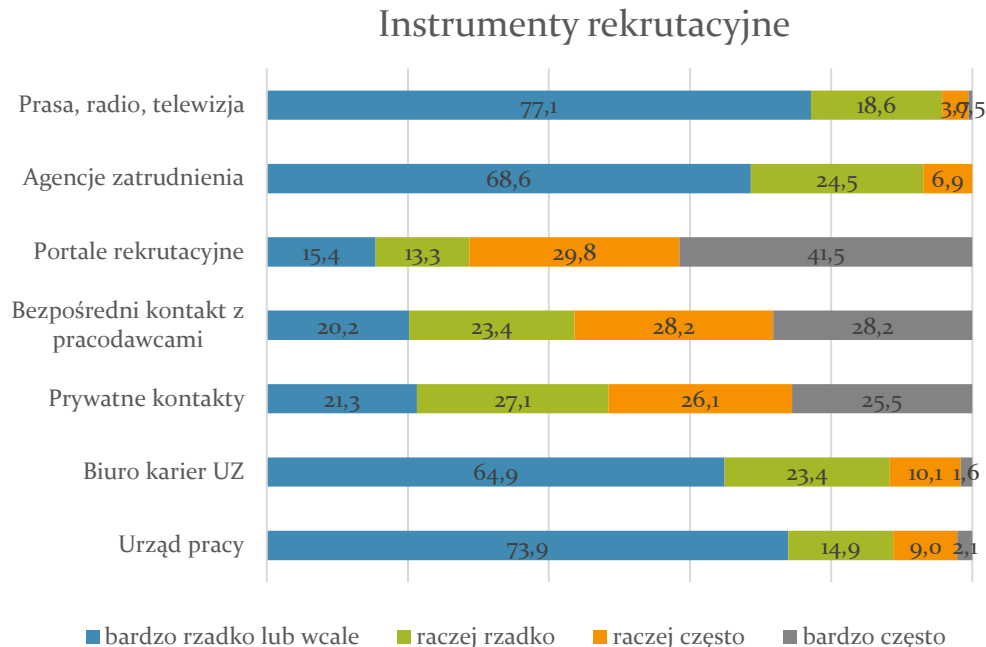
Wykres 13. Zadowolenie z różnych wymiarów pracy – oceny bardzo dobre (%)

Miejsce pracy absolwentów UZ nabiera szczególnego znaczenia w kontekście intensywnych zmian demograficznych, które przejawiają się w niskiej dzietności i prognozowanej depopulacji regionu.

Utrzymywanie równowagi demograficznej w większym niż dotychczas stopniu będzie uzależnione od migracji, wśród których szczególnego znaczenia nabierają migracje edukacyjne i te związane z pracą. Uzyskane w badaniu wyniki wskazują, że ponad 33% badanych absolwentów podejmuje pracę poza województwem lubuskim, w tym także za granicą. Wynik wskazuje na to, że po skończeniu studiów tylko nieznacznie więcej osób wyjeżdża niż przyjeżdża, trend jednak uznać należy za niekorzystny.

Wykres 14. Miejsce podejmowania pracy przez absolwentów (%)

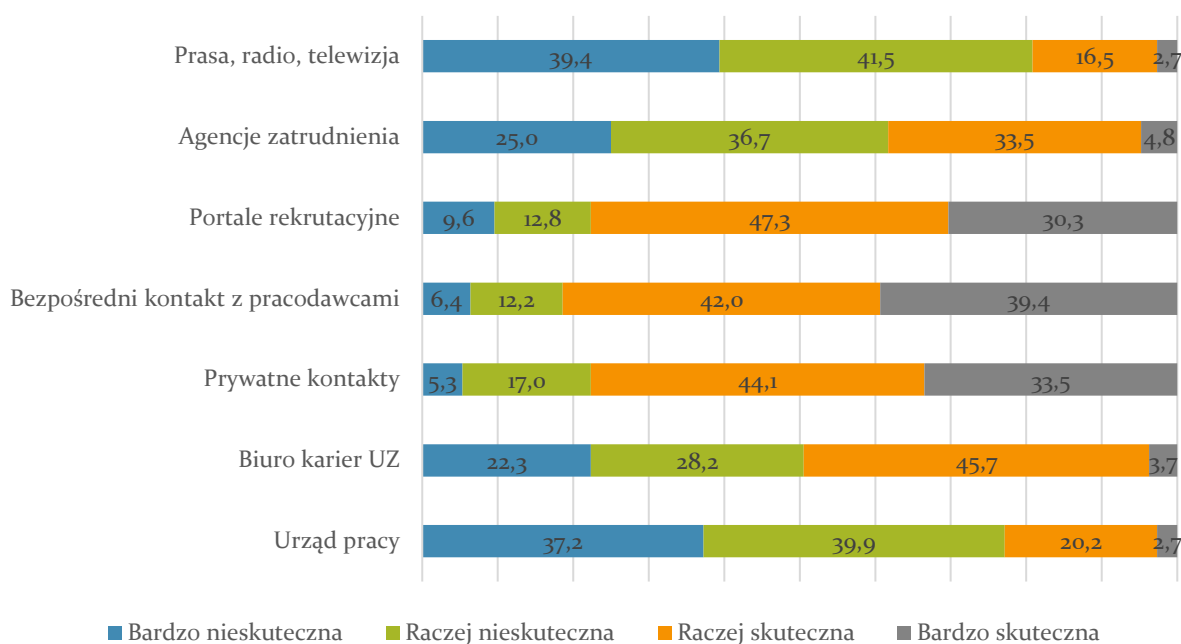
Wykres 15. Wykorzystywanie narzędzi rekrutacyjnych (%)

Wśród najczęściej wykorzystywanych narzędzi w procesie poszukiwania pracy trzy z nich ugruntowały swoją pozycję i od kilku lat uzyskują podobne wskazania badanych. Najbardziej istotny dla absolwentów jest internet (portale rekrutacyjne). Internet jest głównym i bardzo specyficznym

źródłem informacji o miejscach pracy. Jego specyfika polega na tym, że każda instytucja czy firma oferująca miejsca pracy umieszcza informacje w sieci. Coraz częściej aplikowanie o pracę musi rozpocząć się wypełnieniem niezbędnych dokumentów zamieszczonych w internecie. Charakter zadania w badaniu pytania nie pozwala ustalić z jakich źródeł internetowych absolwenci korzystają najczęściej. Bezpośredni kontakt z pracodawcą wskazywany jest jako drugi z najczęściej stosowanych kanałów, trzecim są prywatne kontakty. Tak jak w poprzednich latach niewielkie znaczenie przypisywane jest urzędowi pracy, agencjom zatrudnienia, mediom czy Biuru Karier UZ. Taka tendencja utrzymuje się od kilku edycji badania.

Najczęściej wskazywane kanały poszukiwania pracy są też oceniane jako najbardziej skuteczne. Oznacza to, że absolwenci na stałe zmienili zwyczaje poszukiwania pracy i ich oceny. Warto zwrócić uwagę, że obok trzech najsukuteczniejszych (internet, bezpośrednie kontakty, prywatne kontakty), najlepiej oceniane jest Biuro karier UZ, które dla prawie 50% badanych jest raczej lub bardzo skuteczne na ścieżce poszukiwania zatrudnienia.

Skuteczność instrumentów rekrutacyjnych

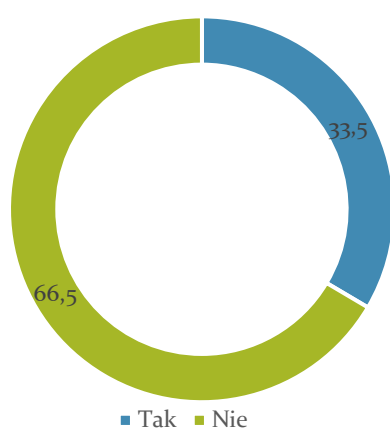
Wykres 16. Ocena skuteczności narzędzi w poszukiwaniu zatrudnienia (%).

Podejmowane kształcenie

Cechą współczesnych społeczeństw, a w kontekście badania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego cechą współczesnych rynków pracy jest ciągła zmiana w zakresie technologii, komunikowania się, organizacji pracy. Taka sytuacja wymaga uzupełniania wiedzy i umiejętności pracowników. Z drugiej strony analiza przebiegu karier zawodowych pokazuje, że wykonywanie więcej niż jednego zawodu jest bardziej prawdopodobne niż tkwienie przez całą karierę przy jednym. Konieczność przekwalifikowania się staje się więc bardzo prawdopodobna. Przywołane wyżej uwarunkowania sprzyjają podejmowaniu przez pracowników różnych form dokoształcania.

Jednym z wątków analiz karier zawodowych absolwentów jest kształcenie po studiach. Interesuje nas na ile często i w jakiej formie to kształcenie ma miejsce. Sytuacja badanych jest specyficzna o tyle, że dopiero ukończyli studia (2 lata temu) i rozpoczęli swoją pierwszą pracę, więc teoretycznie powinni być przygotowani do realizacji zadań zawodowych bez konieczności podejmowania nauki. Aktywność edukacyjna może wynikać z chęci dalszego kształcenia, konieczności uzupełnienia wiedzy lub przekwalifikowania się do innego niż wyuczony zawodu. W ciągu dwóch lat po ukończeniu studiów 33,5% absolwentów podjęło dalsze kształcenie w różnych formach.

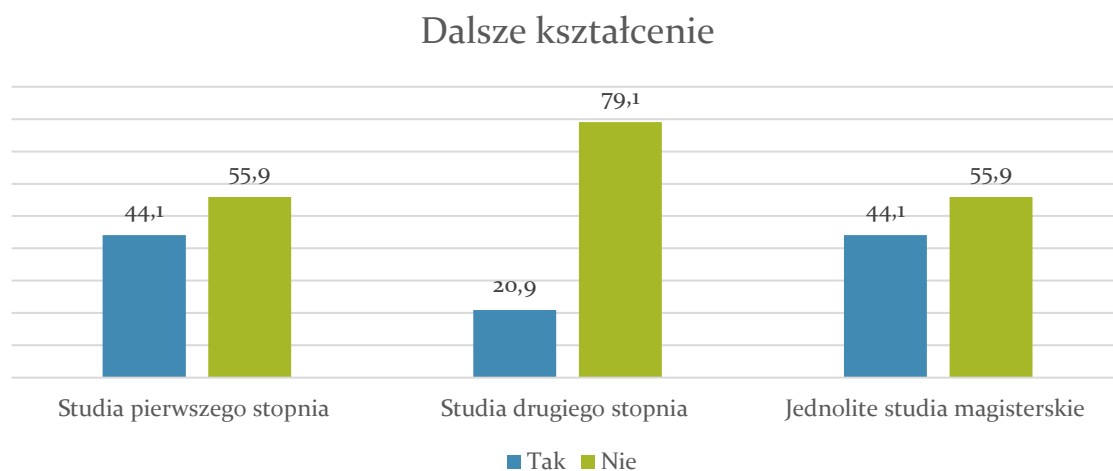
Kształcenie po studiach

Wykres 17. *Podejmowane kształcenie po ukończeniu studiów (%)*.

Dalsze kształcenie jest najczęściej podejmowane przez kończących jednolite studia magisterskie (44,1%) i studia I stopnia (44,1%), najrzadziej przez absolwentów studiów II stopnia (20,9%).

Dalsze kształcenie podejmowane na UZ to przede wszystkim kontynuacja studiów na studiach I i II stopnia. Na tym etapie życia absolwentów studia podyplomowe i kursy dokształcające stanowią tylko niewielką część ich aktywności edukacyjnej. Jest to zmiana w stosunku do wyników uzyskiwanych w poprzednich edycjach badania.

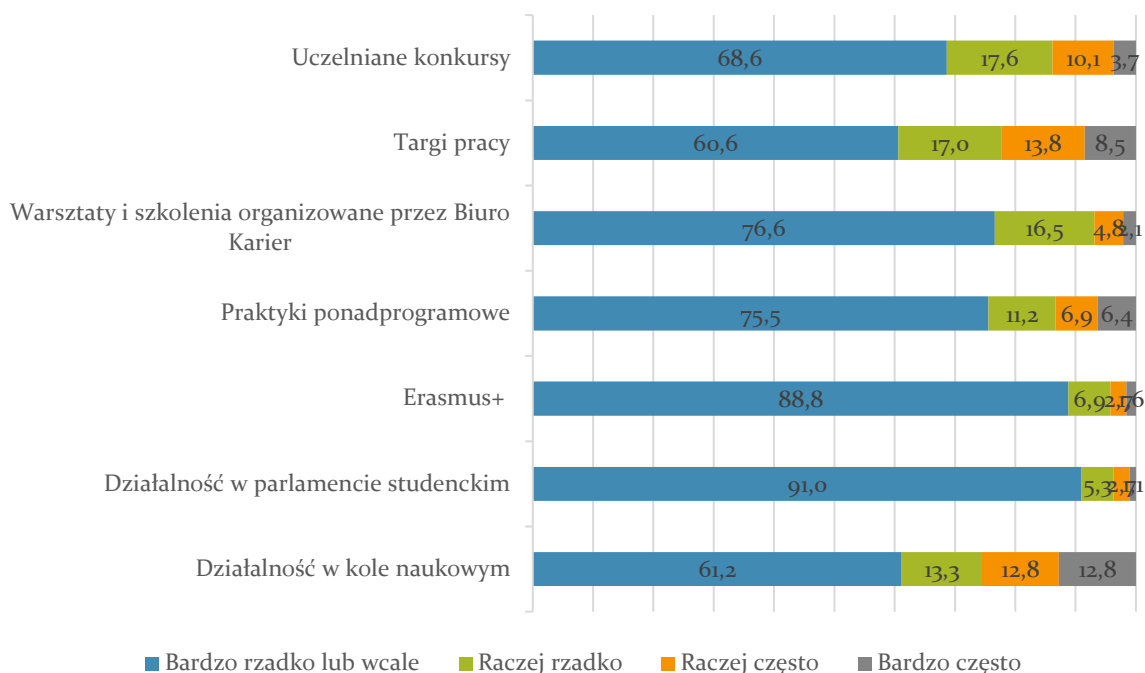

Wykres 18. Podejmowane dalsze kształcenie (%)

Dodatkowa aktywność studencka

UZ jako instytucja oferuje studentom szereg dodatkowych aktywności mieszczących się w głównym nurcie dydaktycznym (np. program Erasmus) jak i poza nim (parlament studencki, koła naukowe, konkursy, targi pracy, itp.). Wszystkie dają możliwość rozwoju i zdobywania doświadczeń przydatnych na rynku pracy i w dorosłym życiu. W badaniu staraliśmy się zdiagnozować w jakim stopniu studenci korzystają z tej oferty i jakie ma ona dla nich znaczenie. Ogólny wniosek jest taki, że zdecydowana większość badanych absolwentów nie korzysta z dodatkowych możliwości, co nie powinno dziwić, ponieważ zwykle czynią to najbardziej aktywni. Ci, którzy z oferty korzystają, najczęściej wymieniają działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich (25,6% - suma odpowiedzi raczej często lub często), targi pracy organizowane przez BK UZ (22,3%), praktyki ponadprogramowe (13,3%). Pozostałe formy aktywności takie jak działalność w parlamencie studenckim, program Erasmus czy udział w konkursach uczelnianych są zdecydowanie rzadziej uwzględniane w aktywności studenckiej.

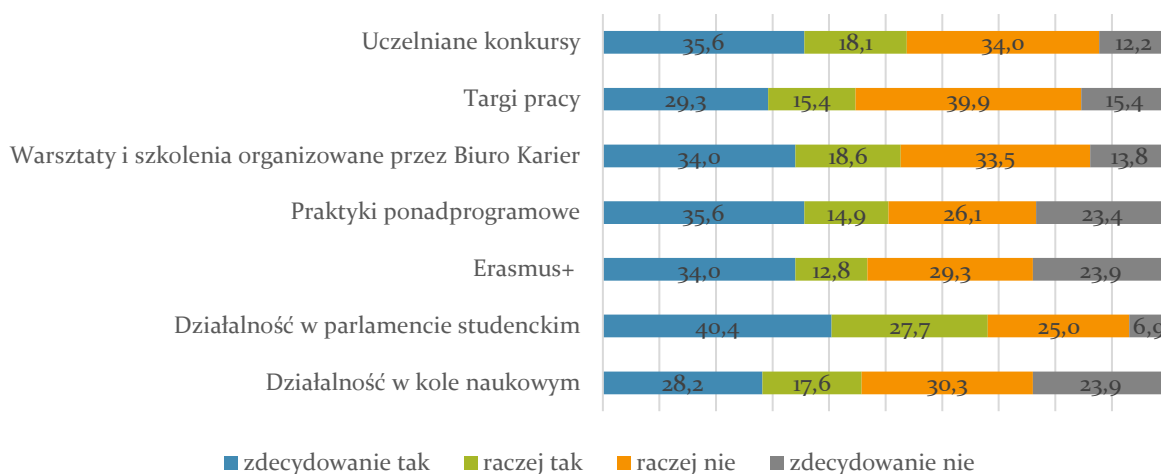
Uczestnictwo w aktywnościach

Wykres 19. Uczestnictwo w dodatkowych aktywnościach (%)

Mimo, że udział absolwentów w dodatkowych aktywnościach oferowanych przez uczelnię jest niewielki, to zauważają oni, że są godne polecenia, stanowią dobrą praktykę w kontekście pracy zawodowej. Perspektywa pracownika, który niedawno ukończył studia jest bardzo istotna, ponieważ formułowane oceny mają miejsce w ważnym momencie przejścia (koniec edukacji – początek pracy zawodowej) i uwzględniają wzajemne powiązania instytucji rynku pracy i edukacyjnych (dopasowanie lub jego brak). Zdaniem badanych absolwentów w największym stopniu godny polecenia jest program Erasmus i działalność w kole studenckim lub organizacji 23,9% - poleciliby je zdecydowanie. Zdobywanie międzynarodowych doświadczeń połączone z możliwością poznania odmiennych systemów edukacyjnych i nawiązywania kontaktów społecznych wydaje się absolwentom szczególnie ważna. Równie często absolwenci jako godne polecenia w kontekście pracy zawodowej wymieniają, praktyki ponadnormatywne (23,4%), targi pracy (15,4%) i warsztaty szkolenia (13,8%). We wszystkich dotychczasowych badaniach bardzo wyraźny był głos absolwentów, którzy oczekiwali w czasie studiów więcej zajęć praktycznych. Analizowany obecnie aspekt potwierdza wagę możliwości zdobywania doświadczeń praktycznych w procesie dydaktycznym.

Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka

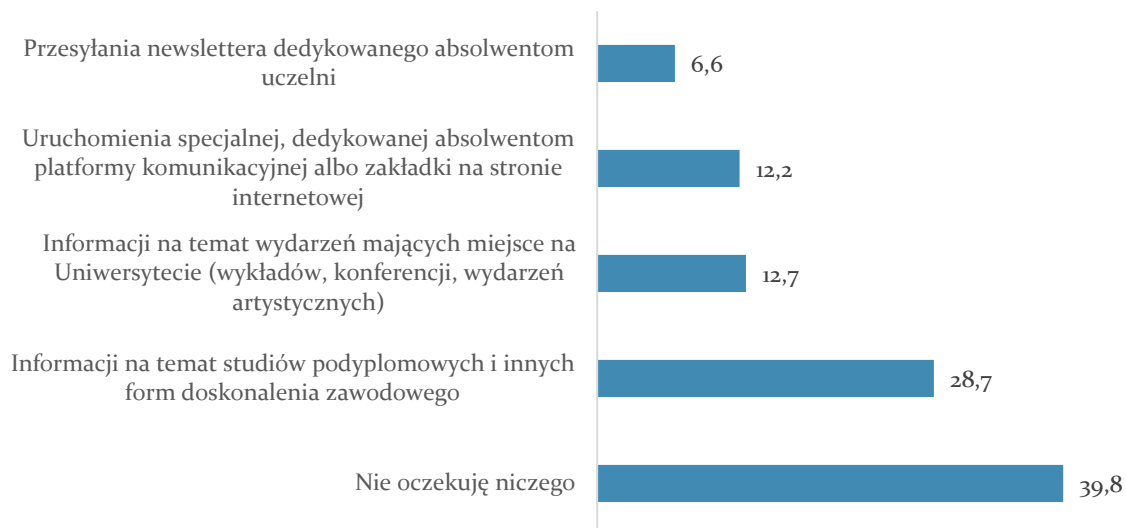
Wykres 20. Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka (%)

Oczekiwania wobec UZ

Zakończenie studiów nie musi oznaczać zerwania relacji ze swoją byłą uczelnią. W wielu przypadkach absolwenci i szkoły wyższe starają się, aby relacje nadal istniały i dotyczyły wielu płaszczyzn. W interesie uczelni jest przekazywanie informacji byłym studentom o ofercie kształcenia podyplomowego i zachęcanie ich do uczestnictwa w wykładach otwartych czy wydarzeniach artystycznych. W badaniu wskaźnikiem relacji byłych studentów z uczelnią uczyniliśmy oczekiwania absolwentów wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ponad jedna trzecia badanych (39,8%) nie oczekuje niczego od swojej byłej uczelni, znaczący odsetek badanych absolwentów (28,7%) oczekiwałby informacji na temat studiów podyplomowych i innych form doskonalenia zawodowego. Jedna piąta badanych (12,7%) byłaby jeszcze zainteresowana informacjami na temat wydarzeń mających miejsce na UZ. Niemal w ogóle badani nie są zainteresowani otrzymywaniem newslettera dedykowanego absolwentom (6,6%) i uruchomieniem dedykowanej absolwentom platformy komunikacyjnej.

Mimo, że oczekiwania studentów nie wykazują bardzo dużego zainteresowania ofertami swojej byłej uczelni, uważamy, że uniwersytet powinien starać się utrzymywać kontakt i budować dobre relacje ze swoimi absolwentami. Ten proces powinien rozpoczynać się jeszcze w trakcie studiów. Szczególnie ważne jest dystrybuowanie informacji dotyczących możliwości dalszego podyplomowego kształcenia.

Oczekiwania wobec UZ

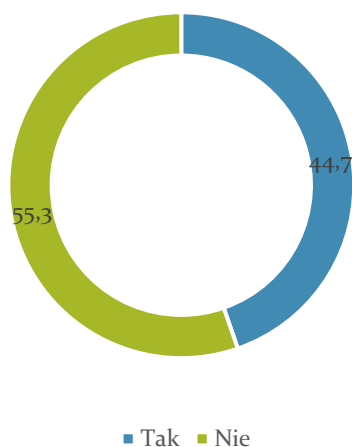

Wykres 21. Oczekiwania wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego (%).

Oczekiwania wobec programów studiów

Zetknięcie się absolwentów z rynkiem pracy daje możliwość uzyskania informacji dotyczących wprowadzenia zmian w programach studiów, które zdaniem badanych lepiej przygotowałyby do pełnionych ról zawodowych. Zmian takich oczekuje 44,7% badanych.

Oczekiwania zmian w programach studiów

Wykres 22. Oczekiwania zmian w programach studiów (%)

Wnioski

Kolejna edycja badania monitorującego losy absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego pozwala wyciągać wnioski podtrzymujące ustalenia z poprzednich badań – ścieżki aktywności zawodowej studentów są do siebie podobne. Należy mieć na uwadze, że sposób realizacji badania, w którym to absolwenci sami decydują o udziale w badaniu (samorekrutacja) pozwalają odnosić wyniki danego pomiaru tylko do kategorii absolwentów, którzy wypełnili ankietę.

Ścieżka zawodowa

- Prawie połowa absolwentów regularnie podejmowała aktywność zawodową w trakcie studiów, najczęściej na studiach I stopnia.
- Dwa lata po ukończeniu studiów prawie wszyscy badani (91%) byli aktywni zawodowo, przede wszystkim jako pracownicy najemni (75%). Nieco niższy niż w ubiegłych latach jest odsetek osób prowadzących własną działalność gospodarczą.
- Aktywność zawodowa związana jest z zawodami specjalistów dla ponad połowy badanych osób (51%), co czwarty badany pracuje jako personel wykonawczy a stanowiska kierownicze zajmuje ponad 7% badanych.
- Pracę powiązaną z kierunkiem studiów w sposób ścisły deklaruje 41% badanych podczas gdy niespełna 15% z nich deklaruje, że praca ma niewielki związek z kierunkiem studiów.
- Oceniając różne aspekty pracy zawodowej absolwenci są najbardziej krytyczni w stosunku do uzyskiwanych wynagrodzeń oraz możliwości osiągnięcia awansu. Najlepiej oceniane są natomiast forma zatrudnienia, relacje z innymi pracownikami oraz relacje z przełożonymi.
- Z perspektywy lokalnego rynku pracy ważne jest to, że co trzeci absolwent Uniwersytetu Zielonogórskiego podejmuje zatrudnienie poza granicami województwa.
- W procesie rekrutacji najczęściej wykorzystywane i jednocześnie uznawane za skuteczne są portale internetowe, bezpośredni kontakt z pracodawcą oraz prywatne kontakty. Rośnie także rola uczelnianego biura karier.

Ścieżka edukacyjna

- Dalsze kształcenie podjął co trzeci absolwent Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- Na Uniwersytecie Zielonogórskim podejmowane przez absolwentów są kolejne studia I stopnia oraz kontynuowane studia II stopnia.
- Absolwenci w niewielkim odsetku deklarują podejmowanie dodatkowej aktywności w trakcie studiów. Z wachlarza możliwości najczęściej wybierana jest działalność kół naukowych oraz organizacji, uczestnictwo w tragach pracy, nieco rzadziej podejmowanie ponadprogramowych praktyk zawodowych.
- Mimo niskiego odsetka deklaracji aktywności studentów, polecają oni takie rozwiązania.

- Ponad jedna trzecia badanych nie oczekuje żadnych działań ze strony uczelni po ukończeniu studiów, podobna część badanych chciałaby uzyskiwać bezpośrednie informacje na temat możliwości podejmowania dalszego kształcenia – kursach, studiach podyplomowych, itp.

Spis wykresów

Wykres 1. Rodzaj ukończonych studiów (%).....	5
Wykres 2. Udział liczby badanych w liczbie absolwentów danego Wydziału (%).....	6
Wykres 3. Ukończony wydział (%).....	7
Wykres 4. Aktywność zawodowa w trakcie studiów (%).....	9
Wykres 5. Aktywność zawodowa w trakcie studiów a typ studiów (%).....	11
Wykres 6. Aktualna aktywność zawodowa (%).....	11
Wykres 7. Aktualna aktywność zawodowa absolwentów poszczególnych form studiów (%).....	12
Wykres 8. Status zatrudnienia (%).....	12
Wykres 9. Status zatrudnienia a typ studiów (%).....	13
Wykres 11. Aktualne stanowisko pracy (%).....	14
Wykres 11. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów (%).....	15
Wykres 12. Powiązanie aktywności zawodowej z kierunkiem studiów a typ studiów (%).....	15
Wykres 13. Zadowolenie z różnych wymiarów pracy – oceny bardzo dobre (%).....	16
Wykres 14. Miejsce podejmowania pracy przez absolwentów (%).....	17
Wykres 15. Wykorzystywanie narzędzi rekrutacyjnych (%).....	17
Wykres 16. Ocena skuteczności narzędzi w poszukiwaniu zatrudnienia (%).....	18
Wykres 17. Podejmowane kształcenie po ukończeniu studiów (%).....	19
Wykres 18. Podejmowane dalsze kształcenie (%).....	20
Wykres 19. Uczestnictwo w dodatkowych aktywnościach (%).....	21
Wykres 20. Dodatkowa aktywność jako dobra praktyka (%).....	22
Wykres 21. Oczekiwania wobec Uniwersytetu Zielonogórskiego (%).....	23
Wykres 22. Oczekiwania zmian w programach studiów (%).....	23